

Izhaja v Trstu vsak
= petek popoldne =
Uredništvo in upravništvo
ulica Boschetto št. 5. II. nad.
— Telefon št. 1570 —

Delavski List

Posamezna številka
= 6 vin. =
Inserati po dogovoru.
Naročnina za celo leto
4.20 K., pol leta 2.10 K.,
četrt leta 1.05 K. - Ino-
zemstvo več poštnina.

Glasi slovenskih socialistov na Primorskem.

Deželnozbornske volitve v Trstu.

Priznati moramo pač odkritosrčno, da v mestu so izpadle za našo stranko precej neugodno. Neugodno seveda, ako pomislimo na velikanski optimizem, ki je vladal med našim socialno-demokratskim delavstvom; na tisti optimizem, ki je sad zdravega navdušenja borilcev, ki v hrepenenju po zmagi svoje pravične stvari, se ne zavedajo težko položaja, ki si jih sami vstvarijo zaradi doslednega izvajanja posledic svojih idej in programov. Te volitve so donesle naši stranki volilen neuspeh. Toda žalosten bi bil namen naše stranke, da ne bi imela drugega namena nego loviti volilne vspuhe. Par mandatov več ali manj v državnem ali deželnem zboru ali v mestnem svetu, je in mora biti za nas le malopomembna reč. Žalostno bi bilo z nami, da bi v svrhu volilnega vspuha zatajili cilje svojih velikih idej, svoj program in pozabili na misijo, ki smo jo dolžni vršiti, kot delavci, kot nasprotniki sedanjega družabnega zistema, kot maščevalci tisočletnega ljudskega trpljenja, kot *socialni demokratje*.

Danes ni, da bi se bavili z vzroki, zaradi katerih smo imeli ta volilen neuspeh. Različni so ti vzroki in mnogo jih je. Prvi, najglavnejši in najbolj resen, so homatije v stranki sami, ki so se vlačile od zadnjih državnozbornskih volitev in ki se jih še ni dalo poravnati. Toliko samo za danes v svarilo sodrugom, ki mnogokrat in zaradi malenkostnih osebnih zadev pozabijo, da so prišli v stranko ne zato, da bi ovirali sodrugom delo, marveč zato, da dajo svoje moči na razpolago stranki katerej so zapupali boj v svrhu uresničenja idej, ki plamte tudi v njihovih dušah in zaradi katerih so postali sužnji dela za pravico, enakost in bratstvo.

Ampak ravno tako, kakor je izšla naša stranka iz tega volilnega boja utrujena, ravno tako in še mnogo bolj je izšla iz tega volilnega boja zmagonosna socialistična mednarodna ideja. Izid volitev je za našo stranko knjiga, iz katere se bomo veliko naučili; inasprotnikom pa mora biti izid volitev inemento mori.

Ako so bili vsi naši sodrugi prepričani, da bodo izpadle volitve za nas bolj ugodno, nismo mi nikdar verjeli, da je v tržaškem delavstvu toliko resničnega mednarodnega socializma. Kajti, nikdar ne smemo pozabiti, da so vsi oni, ki so pri teh volitvah, kljub ostudni agitaciji, ki so jo vodili proti nam vsi nasprotniki delavstva, kljub vsemu obrekovanju in natolcevanju, kljub vsem več ali manj prepričevalnim besedam, s katerimi so zahajali med delavstvo naši notranji in zunanji nasprotniki, vendarle glasovali socialistično, ne ozirajoč se ne na narodnost, ne na stan naših kandidatov, da so resnični, odkritosrčni in prepričani socialni demokratje, na katere sme računati naša stranka v vsakem trenutku, za vsak slučaj.

In mi bomo na te socialiste tudi računali vedno in nanje, samo nanje se bomo ozirali, kadar bo treba napraviti korak, ki interesira delavstvo. Nismo vprašali nasprotnika, ako mu je všeč ali ne, da postavimo v mestu dva slovenska socialistična kandidata. In sodrugi so kot en sam mož glasovali zanje. Pri ožjih volitvah nismo vprašali nobene podpore. In sodrugi so nam sledili v boju kjer smo bili sami, kjer smo hoteli ostati osamljeni, kjer je bilo prijetno zaradi tega, ker smo se bojevali za to, kar smo hoteli mi in kakor smo sami hoteli. In po tej poti, po poti mednarodnosti, po poti razrednega boja po kateri mora hoditi delavstvo, bomo šli naprej. Počasi, utrujeni in včasih od truda premagani, ampak šli bomo naprej po tej poti, ki smo si jo sami izbrali, s prepričanjem, da je prava, ki nas vodi k pravemu našemu najvišjemu cilju.

Glavna volilna bitka je končana. Vseeno je, kako je izpadla za nas.

Sedaj na delo! Ne za prihodnje volitve, ne za volilne vspuhe, marveč za delavstvo in za socializem.

Izid volitev v nedeljo dne 13. t. m.

Želimo, da bodo naši čitatelji popolnoma na jasnem o vseh fazah volitev in objavimo zato tudi nedeljski izid.

Pri volilni okraj.

Silvij Spazzal, soc. dem. je dobil **389** glasov
Dr. A. Cosulich, ital. nac. 519 «
Dr. Ar. Spadoni, republikanec 16 «
Dr. Ed. Slavik, slov. nar. 247 «
Belih glasovnic je bilo oddanih in na razna imena in neveljavnih 165

Proglášena je ožja volitev med socialnim demokratom Spazzalom in ital. nac. Dr. Cosulichem.

Drugi volilni okraj.

Ezio Chiussi, soc. dem. **683** glasov
Doff-Sotta, soc. dem. **665** «
Al. Troier, ital. nac. 803 «
A. Ferrazzutti, ital. nac. 814 «
M. Hervatin, slov. nac. 101 «
J. Marinkovič, slov. nac. 101 «
Dr. E. Spadon, republikanec 22 «
Dom. Vettak, « 18 «
Belih glasovnic je bilo oddanih in na razna imena in neveljavnih 376

Proglášena je bila ožja volitev med socialističnima in ital. nac. kandidatoma.

Tretji volilni okraj.

Avgust Novak, soc. dem. **493** glasov
Viktor Perez, soc. dem. **504** «
Dr. Gustav Gregorin, slov. nac. 520 «
J. Mladovan, slov. nac. 495 «
Dr. Mrach, ital. nac. 688 «
I. Baldini, « 651 «
Belih glasovnic je bilo oddanih in na razna imena in neveljavnih 242

Proglášena je bila ožja volitev med socialistom Viktor Perezom in dr. Gregorinom na eni strani in Mrackom in Baldinijem na drugi strani.

Četrti volilni okraj.

Ferdinand Golobig, soc. dem. **683** glasov
Peter Gerin, soc. dem. **688** «
Vinko Kermolj, soc. dem. **636** «
Fran Kravos, slov. nac. 744 «
Anton Muha, « 744 «
Dr. O. Rybař, « 780 «
Dr. A. Ara, ital. nac. 1125 «
M. Bratos, ital. nac. 1133 «
Mas. Gherbetz, ital. nac. 1086 «
Belih glasovnic je bilo oddanih in na razna imena in neveljavnih 305

Ožja volitev med slovensko narodnimi in italijansko narodnimi kandidati.

Peti volilni okraj.

Fran Blasizza, soc. dem. **1455** glasov
Ivan Calligaris, soc. dem. **1491** «
Dr. Gilbert Senigaglia, « **1474** «
Anton Simoneta, soc. dem. **1447** «
Maks Cotič, slov. nac. 610 «
Josip Gregorič, slov. nac. 616 «
Josib Kolb, slov. nac. 608 «
Dr. V. Wilfan, slov. nac. 616 «
E. Amaranto, ital. nac. 1881 «
Drago Banelli, « 2001 «
Dr. D. Osmo, ital. nac. 1909 «
Silvij Pulz, ital. nac. 1851 «
R. Kraus, republikanec 72 «
M. Pasqualis, » 82 «
Dr. A. Spadoni » 126 «
Dom. Vettak « 73 «
Belih glasovnic je bilo oddanih in na razna imena in neveljavnih 498

Ožja volitev tedaj med kandidati so dem. stranke in ital. nac.

Šesti volilni okraj.

Rudolf Cerniutz, soc. dem. **1779** glasov
Štefan Paulich, » **1782** «
Dr. Ed. Puncher, » **1783** «
Valentin Pittoni, » **1816** «
Ivan Bolonič, slov. nac. 939 «
Dr. Matko Mandič, slov. nac. 949 «
Peter Može, slov. nac. 939 «
Drago Živic, slov. nac. 937 «
Iv. Demarchi, ital. nac. 803 «
Iv. Marchig, ital. nac. 794 «
Iv. Masutti, » 806 «
Jos. Snidersich, ital. nac. 790 «

Rudolf Kraus, republikanec 60 glasov
M. Pasqualis, « 58 «
D. E. Spadoni « 58 «
Dom. Vettak « 62 «
Belih glasovnic je bilo oddanih in na razna imena in neveljavnih 452

Ožja volitev med socialističnimi in italijansko nacionalističnimi kandidati.

V okolici.

Prvi volilni okraj.

Končnik Ferdinand, soc. dem. **324** glasov
Miklavec, slov. nac. 1086 «
Moretti Rice, ital. nac. 89 «
Belih glasovnic je bilo oddanih in na razna imena in uničenih 135 «

Izvoljen Miklavec, slovenski narodnjak.

Drugi volilni okraj.

Milost France, soc. dem. **516** glasov
Bieker slov. nac. 1157 «
Cimadori ital. nac. 110 «
Belih glasovnic je bilo oddanih na druga imena in uničenih 273

Izvoljen je Bjeker, slovenski narodnjak.

Tretji volilni okraj.

Josip Kopač, soc. dem. **516** glasov
Valentin Pittoni, soc. dem. **518** «
Ferluga slov. nac. 1753 «
Dr. Just Pertot « 1730 «
Cumar ital. nac. 154 «
Ferluga « 191 «
Belih glasovnic je bilo oddanih na druga imena in uničenih 262

Izvoljena sta slovenska narodnjaka dr. Just Pertot in Ferluga.

Volitve so se vršile zelo mirno. V delavskem domu je bilo popoldne zelo živahno. Ogromno število delavcev je nestrpno čakalo na izid volitev.

Pred ožjimi volitvami.

Takoj zvečer na dan volitev, sta se sešla na sejo politična odbora jugoslovanske in italijanske soc. dem. stranke, da skleneta kako se ima stranka ravnati pri ožjih volitvah. Italijanski nacionalci so se takoj obrnili do naše stranke ter prašali če želimo z njimi narediti za ožje volitve kompromis. Od nas so oni zahtevali, da bi glasovali v IV. vol. okraju, kjer so bilioni, ital. nacionalci v ožji volitvi z slovenskimi narodnjakarji, za njihove kandidate; da bi oni v III. vol. okraju, kjer sta bila dva njihova kandidata v ožji volitvi z našim Perezom in slov.narodnjakom Gregorinom, odtegnili enega kandidata in bi potem mi in oni skupaj glasovali za našega in njihovega kandidata. V okrajih, kjer so bili v ožji volitvi z nami bi bili oni svoje kandidate obdržali in v VI. vol. okraju, Sv. Jakob, kjer smo bili mi v ožji volitvi s slovenski narodnjaki, bi oni na našo željo glasovali za nas. Ako tega kompromisa ne sprejmete, so rekli, bomo mi vseeno vabili naš volilce naj pri Sv. Jakobu glasujejo za vaše, t. j. socialnodemokratske kandidate.

Ne ozirajoč se na dejstvo, da je bil ponujeni kompromis čisto navaden švindin in da je bil za našo stranko naravnost poniževalen, sta naša odbora odgovorila ital. nacionalcem, da **ponujenega kompromisa ne sprejmeta ter da ne marata skleniti nobenih kompromisov z nobeno stranko.** Sklenilo se je na tej seji, da pojde naša stranka tudi pri ožjih volitvah sama v boj.

Drugi dan po volitvah so pa slovenski nacionalci sklenili, da oddegnejo svoje kandidate pri Sv. Jakobu, kjer niso imeli nobenega upanja na zmago, da bodo obdržali svoje kandidate v IV. vol. okraju, kjer so bili v ožji volitvi z italijanskimi nacionalci in v III. vol. okraju kjer je bil njihov kandidat Gregorin v ožji volitvi z ital. nacionalci in glasovali da bodo za naše kandidate v I., II., III. in V. vol. okraju.

Naša stranka je potom «Laboratorija» izjavila, da noče, da bi druge stranke glasovale za naše kandidate. Toda ital. nacionalci so vseeno vabili svoje volilce naj pri Sv. Jakobu glasujejo za naše kandi-

date čes da je drugače nevarnost, da bi zmagali «barbari», kakor umenujejo Slovence. Tudi so ital. nacionalci izdajali lepake, na katerih so vabili socialiste, naj glasujejo za socialista Pereza in ital. liberalca Mraka. Slov. nar. so pa izdali lepake na katerih so vabili, naj glasujejo vsi za socialista Pereza in slov. nac. kandidata Gregorina. Naša stranka je pa izdala parolo, da glasujejo naši volilci v III. vol. okraju samo za sodruga Pereza, v IV. vol. okraju, kjer so bili v ožji volitvi slov. in ital. narodni kandidati da glasujejo naši volilci z belimi glasovnicarni.

Izid ožjih volitev v sredo dne 16. t. m.

Silvij Spazzal, soc. dem. **685** glasov
Dr. A. Cosulich, ital. nac. 588 «

Izvoljen tedaj socialni dem. Silvij Spazzal.

Drugi volilni okraj.

Ezio Chiussi, soc. dem. **909** glasov
Arhangelj Doff-Sotta, soc. dem. **897** «
Art. Ferrazzutti, ital. nac. 938 «
Al. Troier, ital. nac. 928 «

Izvoljena sta ital. nac. Ferrazzutti in Troier.

Tretji volilni okraj.

Viktor Perez, soc. dem. **1084** glasov
D. K. Mrach, ital. nac. 774 «
Ivan Baldini, ital. nac. 773 «
Dr. G. Gregorin, slov. nac. 645 «

Izvoljena sta tedaj Viktor Perez soc. dem. in dr. Mrach, ital. nac.

Četrti volilni okraj.

Fran Kravos, slov. nac. 1016 glasov
Anton Muha, « 1020 «
Dr. O Rybař « 1034 «
Dr. A. Ara, ital. nac. 1431 «
M. Bratos « 1432 «
M. Gherbetz « 1422 «

Izvoljeni ital. nacionalci Ara, Bratos in Gherbetz.

Peti volilni okraj.

Fran Blasizza, soc. dem. 2289 glasov
Ivan Calligaris, « 2288 «
Dr. Gilbert Senigaglia, soc. dem. 2211 «
Anton Simonetta, soc. dem. 2290 «
Edvard Amaranto, ital. nac. 2211 «
Karl Baneli, « 2234 «
Dr. D. Osmo, « 2216 «
Silvij Pulz, « 2204 «

Izvoljeni tedaj socialni demokratje Blasizza, Calligaris, Senigaglia in Simonetta.

Šesti volilni okraj.

Rudolf Cerniutz, soc. dem. 2645 glasov
Štefan Paulich, « 2649 «
Dr. E. Puecher, « 2659 «
Valentin Pittoni, « 2676 «
Belih glasovnic je bilo oddanih 938 «

Izvoljeni so socialni demokratje Cerniutz, Paulich, Puecher in V. Pittoni.

Tako so končale volitve v IV. mestnem volilnem razredu. Naša stranka bo imela tako v mestnem svetu **10** zastopnikov. Ital. liberalci bodo pa imeli iz IV. vol. razreda pa 6 zastopnikov. Naša stranka bi jih imela lahko več, da bi bili naši volilci bolj pazili na imena naših kandidatov. Tako n. pr. ni prišel v ožjo volitev sodr. Novak, ker je 34 naših volilcev, ki so volili v volišču, Viccolo S. Fortunato, na Greti, oddalo svoje glasove na imeni Kopač in Pittoni, mesto na imeni Novak in Perez. Mislili so, da glasujejo v okolici. Da bi bilo teh 34 naših volilcev pravilno volilo, bi imeli danes v mestnem svetu tudi slovenskega socialističnega zastopnika. V II. volilnem okraju, Staro mesto, je bilo pri ožjih volitvah oddanih 45 glasovnic na ime našega kandidata v I. vol. okraju mesto na imeni pravih naših kandidatov v II. vol. okraju. Ako bi bili dotični naši volilci pravilno volili, bi bila pri ožjih volitvah izvoljena sodruga Chiussi in Doff-Sotta, ki sta bila sicer samo za 28 odnosno 20 glasov v manjšini. Veliko naših glasov je bilo posebno pri prvih volitvah uničenih. Delali so pač, poleg notranjega sovražnika, vsi proti nam. Vsi so čutili nekako slast pri

delu, ki je moralo narediti nam volilni vspeh neugoden. Po socialistih! To je bila parola vseh, ki jih obljube pot vsikdar, kadar se spomnijo na zavedno socialistično delavstvo, ki koraka svojo pot naprej do cilja ne ozirajoč se ne na levo ne na desno.

Mi nismo iskali ne simpatij ne podpor pri nobeni stranki. In povemo. Čim manj simpatij bomo imeli pri nasprotnikih, tem ljubše nam bo.

Pri teh volitvah smo imeli še enkrat priliko opaziti, da pot mednarodnosti je za nas edina prava in dobra po kateri mora hoditi socializem. Ampak priliko smo imeli pri teh volitvah se prepričati, da je treba še veliko veliko delati. Treba bo celo začeti z nova. Povejmosi. In danes, ko se za trenotek odpočijemo po trudapolnem boju, sezimo si v roko in obljubimo si: Naprej, na delo!

Volitve v III. volilnem razredu.

Včeraj v četrtek so se vršile volitve III. volilnega razreda. Večina prebivalstva se za te volitve niti ni zmenila. Vseh volilcev v tem volilnem razredu je 4291. Glasovati je prišlo pa 3651. Skoraj 90%. *Ixid volitev je sledeči.*

I. Okraj.

V edini sekciji je bilo oddanih 383 glasov, od teh veljavnih 346 glasov.

Lucatelli C., ital. nac.	248
Risigari D. „ „	243
Kovač Fran, slov. nac.	45
Dr. Slavik „ „	44
Dr. Spadoni mazinijaneec	17
Pasqualis „ „	16

Nemški kandidat Czerny 23; dr. Depangher 12, neveljavnih glasov 37.

Izvoljena ital. nacionalna Lucatelli in Risigari.

II. Okraj.

Oddanih glasov 276, od teh 243 veljavnih

Anton Maccari, ital. nac.	193
Filip Ivanišič slov. nac.	27

Mazinijaneec dr. Spadoni je dobil 8, socijalist Doff-Sotta 1, nemški kandidat Czerny 7, neveljavnih 33 glasov.

Izvoljen ital. nacionalac Maccari.

III. Okraj.

V prvi sekciji tega okraja je bilo oddanih 325 glasov, veljavnih 297; v drugi sekciji tega okraja je bilo oddanih 354 glasov, veljavnih 312.

Dr. Daurant, ital. nac.	421
Dr. Rusca „ „	419
Carmelich G. „ „	417
Fran Godnik, slov. nac.	78
Jernej Pinter „ „	77
Dr. Otok. Rybár „ „	83

Mazinijaneec Pasqualis 9, dr. Spadoni 13, Kraus 13 glasov. Nemški kandidat Czerny 76, dr. Rabl 16, dr. Depangher 12 glasov. Neveljavnih glasov 5, belih glasovnic 65.

Izvoljeni ital. nac. dr. Daurant, dr. Rusca, Carmelich.

IV. Okraj.

V prvi sekciji tega okraja je bilo oddanih 384 glasov, veljavnih 351; v drugi sekciji je bilo oddanih 463, veljavnih 423.

Comel E., ital. nac.	561
Moretti L. „ „	558
Dr. Pincherle „ „	562
Dr. Scampicchio „ „	578
Dr. Gregorin slov. nac.	123
Kravos Fran „ „	119
Bolonič Ivan „ „	113
Dr. Rybár „ „	131

R i m.

Iz knjige I. S. MACHARJA.

Ladja v Benetke odhaja polnoči.

Stoji pri molu San Carlo, imenuje se Espero in odpuhava malomarno svoje oblacke dima v zrak, kakor bi hotela pokazati, da ji niti na misel ne pride, pripravljati se že sedaj na pot. In svet mir vlada i v njeni notranjosti. Dokaj časa že stojim in kričim v treh jezikih po človeku. Naposled izleze od spodaj nekoč mladenič v cvetju svojih let in v najpotrebnejši obleki; izročim mu svojo prtljago, on mi pokaže kabino, kjer bom prenočeval, in razideva se.

Na obrežju stojim. Na severovshodu se dviga Kras, v čegar sivem zaprašenem zelenju se belijo vile tržaških bogatašev. — Kakor da je tu kos amfiteatra, na kojega terasovitih sedežih zložno sedi ošabna publika in gleda igranje ladij in ladij na temni morski planjavi. Na severu se hrbet Krasa znižuje, njegovo zelenje povišuje, in kjer se popolnoma nagiblje k morju, se pojavlja belostni grad Miramare...

Pogled se vrača v pristan. Lesovi jarbol in dimnikov, telesa velikanskih ladij, dro-

Nemški kandidat Czerny 22, dr. Depangher 11 glasov; 2 uničena, belih v prvi sekciji 31, v drugi 40.

Izvoljeni ital. nac. Comel, Moretti, dr. Pincherle, dr. Scampicchio.

V. Okraj.

V prvi sekciji je bilo oddanih 476 glasov, veljavnih 414; uničenih torej 62; v drugi sekciji oddanih 470 glasov, veljavnih 396, uničenih 74.

Arch C. T., ital. nac.	610
Dr. Rascovich „ „	584
Snidersich G. „ „	608
Dr. Vidacovich „ „	609
Kosić slov. nac.	99
Gregorčič „ „	99
Gulič „ „	96
Dr. Wilfan „ „	104

Mazzinijanci so dobili: Pasqualis 45, dr. Spadoni 59, Kraus 41, Vettach 41. Nemški kandidat Czerny 22 glasov.

Izvoljeni ital. kandidatje Arch, dr. Rascovich, Snidersich in Vidacovich.

VI. Okraj.

V edini sekciji tega okraja je od 571 volilcev glasovalo 520. Veljavnih glasov je bilo oddanih 503 (1 neveljaven, 16 belih).

Benvenuti ital. nac.	221
Rastelli „ „	218
Paulich socijalist	186
Pittoni „ „	187
Hvastja slov. nac.	70
Mandić „ „	70

Mazzinijanska kandidata sta dobila Spadoni in Vettach vsak po 4 glase; nemški kandidat Czerny 16 glasov, dr. Depangher 4 glase.

Tu je proglašena ožja volitev med našima kandidata Pittonijem in Paulichem ter ital. nacionalnina Benvenutiem in Rastelijem.

Ožja volitev se vrši v soboto 19. t. m.

Demisije poslanca Silvij Pagninija.

Silvij Pagnini je poslal političnemu odboru ital. soc. dem. stranke pismo v katerem izjavlja, da izstopi iz socialno-demokratske stranke ter drugo pismo tržaškemu izvrševalnemu odboru v katerem pravi, da odstopi od svojega državnoborskega mandata. V pismu pravi, da je bil prisiljen to storiti, ker se je vedla naša stranka pri sedanjih deželnozborskih volitvah nesocialistično in sovražno italijanskemu karakterju mesta. Ta svoj sklep je objavil Silvij Pagnini tudi v današnjem „Piccolo“ kot poslano volilec III. državnoborskega volilnega okraja v Trstu, kjer je bil izvoljen kot državnoborski poslanec.

Silvij Pagnini se je že dolgo časa bojeval sam seboj. Temu se ne smemo niti čuditi. Prišel je v našo stranko iz krogov, kjer je negotovost doma. Dosleden samo v svojih večnih dvomih, se ni nikdar mogel sprijazniti z idejami večine v stranki, ki je vedno hotela in hoče vedno hoditi direktno in brezobzirno po ravni poti mednarodnosti, ki je lastna socialnodemokratskemu delavstvu. Samo kdor dvomi v svojem prepričanju, samo kdor se še ni popolnoma oprostil narodnega predsodka, ki je lasten negotovim dušam, samo kdor ni bil nikdar zmožen pojmiti socialno-demokratske mednarodnosti, samo tisti podleže lahko vplivu meščanskega časopisja in verjame temu, da je bilo naše stališče pri teh deželnozborskih volitvah — ki ni bilo drugega nego

govi in plahte jadrenic, kretanje drobnih parnikov in še drobnejših čolnov se zlivajo tu v eno veliko sliko, ki jo oči sprejemajo, ne da bi se zavedale podrobnosti. Beli galebi preletavajo v težkem poletu med ladjami, švigajo k površini morja in love, kar je bilo vrženo s palub. Jarbole škrip-ljejo, ljudje kriče, neke rožljajo verige, drugod se zopet ladja pripravlja za odhod, zateglo ječe, žvižgajo lokomotive — in kot temeljni ton vseh teh zvokov šumi zategel, resen glas, v katerem vse drugo le nekako plava in o katerem ni mogoče določiti, iz česa se pravzaprav zлага. Tako sem ga čul pred v Odesi, tako sedaj v Trstu. Tako govori pristan.

Napotim se v mesto. Povsodi nesnažnost, da, tako rekoč vsaka hiša ima svoj posebni individualni duh. Vsa okna imajo svetlo zelene oknice in z vseh oken visi perilo — tudi najintimnejši komadi. Ulice so kratke in ne široke. Kavarne in gostilnice na ulicah pod improviziranimi šotori. In povsodi polno ljudi. In povsodi živahne geste in živahna govorica — prvo laško mesto torej na mojem potovanju. Napisi na trgovinah laški, gostilne laške, kavarne in časopisi v njih tudi laški — na večurnem sprehodu po mestu sem opazil samo

posledica našega mednarodnega programa — nesocialistično in škodljivo italijanskemu karakterju mesta.

Izstop Silvij Pagninija iz stranke in odstop od deželnozborskega mandata, nas nič ne vznemirja. Vsak mora prejalislej tja, kamor ga srce sleče. Med nami Silvij Pagnini ni bil več doma. Z nami ni mogel več delati. Zato je čisto prav, da je šel. Ni pa lepo od njega, da je čakal narediti ta korak ob sedanjem času, ko se nahaja delavstvo v boju z meščanskimi strankami v dosego svojih pravic. Dejstva nu bodo pač dala priliko, da uvidi, da je postopal krivo ter da je bil tudi ta njegov korak sad njegovih zmot in dvomov s katerimi bi bil lahko ostal iz vsega zacetka tam odkoder je nepoklican pričel.nt.

V odgovor „Primorskemu Listu“.

Bivši alkoholist iz Kamenj se je oglasil v „Prim. Listu“, kakor da bi se napil «fuzelna». Tam meče okoli s pobalninom in cepta ter otreša, kakor da bi se mu zgodila bogve kaka krivica, če se ga je malo okrcalo, kakor je zaslužil.

Ta bivši alkoholist se zaleta in kriči, hoteč s tem vso stvar speljati na Darvina in Marksa, ki sta bila po Koscovem mnenju v zmotah!

Čajte, g. Kosec, če ste tako fini, odvreči eno samo točko teh duševnih velikanov. Halo gospodin, bivši «šnopetrompetar», ves svet vas bo častil. Ven s fakti!

(K temu pripomnim: kje se več skrbi za telo, kakor ravno v farovžih. Poglejte rejene fajmoštre, ki se svetijo od tolsče. — Ubogi kmet jim znosi vse najboljše mesto da bi sam použil pri svojem težkem delu. O, kako so ljudje v tem oziru brez pomisleka).

Sicer pa ni bilo v „Del. Listu“ govorenja, da se je razlagalo v cerkvi Darvinizem in Marksizem.

Bivši alkoholist v vsaki priliki govori proti današnji šoli in tudi tisto nedeljo je rekel nekako tako-le: «Tudi enkrat so bile šole, a te so bile dobre, ker so učile moliti. Sedanje šole so krive». Pri drugih prilikah je govoril in še govori: «Učiteljev ni treba», ali «ta učitelj ni za vas» in podobne stvari.

Kako je bilo takrat (pred 1869. letom) imenitno! Kaj ne?

Tudi v sedanjih šolah se uči krščanski nauk, in g. Kosec ga tudi uči.

Edina molitev je oče naš. In grdo bi bilo od Kosca, če bi se ne upal naučiti v 8 letih, ko hodi otrok v šolo «očenaša», ki je edina molitev po nauku Krista.

Tudi njegovi pristaši v Kamnjah govorijo, o vsakej priliki, da šole in učiteljev ni treba. Kdo jih to uči? Menda pa ne sam Bog!?

Sploh pa ne more Kosec niti ziniti, da bi ne imel v ustih šole in učiteljev. Zato imamo dosti fakičnih dokazov.

Če se govori o Vaclavu VI., ki je umoril sv. Janeza Nep., ki ga, *zgodovinsko je dokazano, nikdar niti bilo ni*, ni treba potem utikati vmes učiteljstvo in šole. Takrat menda ni bilo učiteljev in šole, ki bi bile tega krive.

Šola je danes postavno ustanovljena in odvezeta edino zveličavni cerkvi iz njenih nečednih rok, in to bode Kosca in Kosce.

Nikdar, brate, jo ne boš imel v rokah! Da pa spoznajo ljudje kake vrste poštenjak

dva nemška napisa: jeden je bil k. k. Finanzwache, drugi na vojašnici. O Avstrija! Na periferiji se centrifugalna sila čuti vedno najintenzivnejše. In kdo bi se čudil Trstu? Vespazian ga je naredil za rimsko kolonijo, in danes se Italija, vzdramivši se iz omotice, toliko sto let trajajoče, ozira po svojih otrokih, spenja roke po njih in jih zove k sebi. In otroci čujejo materin glas in odgovarjajo...

Čila mladost, vera v bodočnost in bujna srčnost bije v žilah tega malo čistega in močno smrdečega mesta. Človek čuti pri vsakem koraku, da pravzaprav ni več v Avstriji... Sicer vidi nekaj spomenikov, Karla VI., Leopolda I., mehikanskega cesarja Maksimilijana, da, celo spomenik postavljen v spomin petstoletnice, odkar je Trst v okvirju avstrijske monarhije — toda ti monumenti so pač dani bolj času in okolnostim, nego da bi izražali mišljenje prebivalstva. Tudi Praga ima končno take spomenike. Tisoč in osem sto let je Trst živel daleč od svoje matere in imel za pestunjo ženo, ki se je zanj kaj malo brigala... Človek si popolnoma dobro lahko predstavlja situacijo tega mesta na primer v nemškem cesarstvu. Koliko železnic bi ga bilo že davno vezalo z vsemi odličnejšimi

je ta bivši «šnopetrompetar», naj navedem te le resnično zgodnico, ker govori, da spoštuje drugoverce.

Mlado, pošteno, pridno slov. dekle je služilo v Egiptu, menda v Kahiri.

V to vse časti vredno dekle se zaljubi inženir — ortodoks. Inženir prosi dekle zakon. Dekle mu obljubi. Oba sta zadovoljna. Vse je bilo v redu. Dogovorita se, da se poročita. Pisali so v Kamnje po listine.

Kaj naredi bivši alkoholik?

Piše eno pismo dekletu in eno inženirju. Prvo pismo je imelo vsebino, da ni prav, da slov. dekle, katoličanka vzame inženirja ortodoksa.

Drugo pismo je imelo vsebino, da inženir si lahko zbere bogato in sebi primerno dekle, ne pa priprosto služkinjo. — Služkinja ni za inženirja.

Kaj naj se reče takemu človeku, ki sega na tako hudobno umazan način v popolnoma privatne zadeve? Poštenjak?

Seveda poroče on, da je hotel rešiti in ohraniti oveo sveti edinozveličavni cerkvi. No ta ovca, ni bila ovca, ampak pametno dekle, ki se je otrešlo vseh Koščevih uplivov in se poročilo z inženirjem.

Listine so se računale 30 K. Zgledali so se potem s «častitimi očeti frančiškani», ki so listine dekletu imeli oddati za 28 ali 26 K.

Kdo je tu računal tako visoko svoto za listine, se ne ve. Ker vsi taje! Resnica pa vendar je, da se je plačalo 28 ali 26 K za listine, ki menda stanejo 6 ali 5 K.

Najlepše pa je bilo tole. Poročenca sta prišla v Evropo v Vrtovin. Kaj naredi bivši alkoholik? Sili se jima, kakor srajca nekam. In reče pri neki priliki: Kako je, moja hči?

Inženir se je čudil, kako jo mora imenovati meničičebinič: hči. — Rabim te besede: Če grajam umazanost, se gotovo umazanec oglasi, da ga sramotim ali pa bo trdil, da je umazanost krščanska čednost.

Tako je. Če se človek predrzne stopiti tem hujskačem malo na prste, hitro kriče, da se jim dela krivica.

Da bi bilo kaj postave v Avstriji, bi že kedaj sfrčali kamor spadajo.

Pri nas se dopusti duhovščini, da v cerkvi uganja, kar ji je ravno ljubo, tudi če napada in šunta ljudstvo proti postavno ustanovljenim inštitucijam.

Papež Pij IX. je leta 1869, ko je bila postava o šoli v državnem zboru sprejeta in od vladarja potrjena, preklel. Po njem se ravna naša duhovščina.

Vlada bi morala prašati papeža in duhovščino, kaj se vtika v njene posle.

Duhovščina si lasti nadzorovalno in najvišjo oblast nad vsem. Pri nas v Avstriji to najlepše cvete. In bo cvetelo, dokler ne pride dan, ko poroče ljudstvo: od nas vi, klerikalni hudobneži.

Najhujsi klerikalec v Kamnjah vulgo Pikuli, bivši župan je rekel pred par tedni v nekem kraju: župnik je bedak.

Zato so na razpolago priče. In kdor jih hoče vedeti, naj se obrne do uredništva tega lista.

Eden, ki ni tisti.

Zahtevajte po vseh Delavski List kavarnah in gostilnah

mesti v monarhiji, kakšne privilegije bi mu dali, kako bi se bilo moralo tako mesto razširiti! In kako bi se bila dalje resnično politična vlada že davno prizadejala, da iredentističnemu življu da protitežo s podporo slovenskega življa ne, človek se Trstu ne čudi!

Večer se bliža. Na svetilniku so prižgali luč, na obrežju so vzplapolale luči svetilk, prižigajo se svetilke ladij, zažarevajo se okna hiš, prodajaln, gostilnic in kavarn. Pobliskavajo se luči v vilah ob boku Krasa, na nebu se raziskrujejo bele zvezde, večje in jasnejše, nego jih vidimo pri nas, proti temnovišnjemu nebu kipe jarbole in dimniki ladij — prekrasen pogled. Po obrežju hodim, gledam, poslušam in ne mislim. Morje se oddihava, pristan govori, po obrežju hodim v malih vrvi sto in sto ljudi v belih toaletah na večerni promenadi. — Zunaj na morju u luči izletnih čolnov migotajo kakor blodne iskre. Takšen krasen večer in takšna lepa slika, da si v njem zadovoljen, da sploh živiš in da si jednica med temi tisoči okoli sebe, o katerih ne veš ničesar družega, nego da, so tudi take jednice. Korakam med njimi, lovim odlomke stavkov in gledam v zvezdnate oči, ki se zde vse tako zadovoljne in srečne. Sem-

Veselica v Nabrežini.

Pozor sodrugi! Dne 20. junija t. l. se bo vršila slavnost 15 letnega obstanka nabrežinske železničarske strokovne organizacije v Nabrežini, in sicer na vrtu restavracije gosp. Fran-a Nemec.

Tem potom vabijo vse organizacije na množično udeležbo k tej krasni in redki slavnosti.

Zastopani bodo prvi socijalistični govorniki slovenske, italijanske in nemške narodnosti. Svirale bodo dve godbi in sicer nabrežinska godba in ital. mladeniška soc. godba iz Trsta. Korporativno se bodo udeležila sledeča soc. dem. pevsko društvo «ljudski oder», ital. soc. pevsko društvo in nemško soc. pevsko društvo «Adriaperle». Veselica se bode vršila po točno izdelanem programu. Po veselici, prosta zabava in ples na dveh plesiščih. Pri prihodu vlaka z tržaškimi sodrugi bode tiste sprejela na nabrežinskem kolodvoru domača godba, in se bode korporativno odkorakalo na veselični prostor.

V stop k veselici 40 vinarjev, ples komad 10 vinarjev. Sodrugi iz Trsta pidejo z vlakom štr. 76 ki odhaja iz tržaškega južnega kolodvora ob 1 uri 20 minut popoldne. Za posebni vlak v Trstu bo uredil veselični odbor.

Sodrugi v Trstu se zberejo ob 3/4 na eno pred Delavskim domom ul. Boschetto št. 5, od koder odkorakajo z godbo na čelu na postajo ter se odpeljejo iz Trsta z vlakom ob 1 uri 24 min. — Udeležite se te veselice polnoštevilno!

SODRUGI!

Kdor želi napredek naše stranke, ne sme nikdar pozabiti, da je časopisje najvažnejše orožje v našem boju. Vsak nepredek našega časopisja je napredek naše stranke, vsak korak, ki ga more zaznamovati naše časopisje, nas približuje delavskim, socialno-demokratskim ciljem. Razširjajte torej neumorno „Delavski List“, pridobivajte mu nove naročnike, zahtevajte ga po vseh javnih lokalih, v katere zahajate! Ako bo „Delavski List“ krepah in velik, se poveča in utrdi Vaš vpliv na javnost. „Delavski List“ je Vaš glas, skrbite torej, da se bo slišal v vedno širših krogih! — Vse, kar storite za svoje glasilo, ste storili zase, za svojo korist. Agitator za strankino glasilo mora biti vsak posamezni sodrug!

DOPISI.

GORIŠKO.

Gorica. Delavsko izobraž. društvo je imelo 13. t. m. občni zbor ter se je izvolil odbor z nalogo, da organizira izobraževalno delo ločeno od politične stranke, posebno, da skrbi za predavanja, kolportiranje listov in brošur ter ustanovitev knjižnice.

tertja zakuka kakšna odhajajoča ladja in človek nehote sanja, da poplove tja proti Korfu, Heladi, Carigradu in do Črnega morja, želi še srečen pot in ji naroča pozdrave za Odeso, Ialto in Garsufo...

Po desetih stopam na Espero, idem v svojo kabino, ležem in zaspim v spanju utrujenega človeka. In v spanju čujem potem rožljanje verig, povelja, ječanje ladje in taktiranje vijaka...

Zgodaj se probudim. — Skozi okroglo okence vidim rdeče osvitleni breg, neke hiše, stolp, drevje. Grem na palubo. Mraz je. Okrog ladje se vali morje kakor živi zeleni, z belimi žilicami preprejeni mramor. Prav pred ostjo ladje ostaja polagoma z morske površine nekaj belih hiš, katere rastejo in rastejo v skupino rožnatih ploskev, lomljenih ravnih in svetlih krivih črt. Solnčna svetloba leži na njih z vso svojo močjo, in te ravne črte se debelijo in ploskne nas to, že se pojavljajo v njih zareze oken, v oknih se bliska steklo kakor zasajeni diamanti in rubini, ladja leti in leti proti njim, sonce se dviga za nami višje in višje, njegova rdeča svetloba se preminja v belkasto zlato, mesto pred nami raste in raste, jasno se razlikujejo že posamezne palače in cerkve — Venezia.

Solkani. „Soča“ je bila zelo jezna na sodruga E. Kristana, ker je na shodu pri nas povedal, da ostanemo vseeno Slovenci če smo tudi socialisti. To ni po volji narodnjakom. Oni bi bili zelo veseli, da socialisti ne bi govorili nikdar o narodnosti. Kam bi morali potem oni slov. narodnjaki s svojo narodno štacuno? Potem je rekla „Soča“. «Solkanci so narodno čuteči, zato pa ne morejo ostati v mednarodni socialni demokraciji ampak osnujejo naj si svojo podružnico N. D. O.» Tako je rekla „Soča“. Mi bi pa radi, da bi nam „Soča“ povedala, zakaj neki je bilo do sedaj nemogoče osnovati pri nas podružnico te krumirske N. D. O.? Na to bi znal odgovoriti najprej in najljubše dr. Mandič sam. Pred letom je bil mož prirogovilil k nam v Solkan. Mož si je bil mislil. Narodna trdnjava je tu in hitro se bo dalo pokrumiriti vse delavce. Poiskal si je zaupnika, dvorano ter naznanil za naslednjo nedeljo shod. In kaj se je zgodilo? Zaupnik se mu je izneveril in shoda do sedaj še ni bilo. Tudi vелеam Knaflič išče zaupnike, pa jih do danes še ni našel. Tudi jih ne bo našel, ker vedo delavci predobro, da taka N. D. O. ne more biti prava ker se družijo z delodajalci in mizarstvo zadrugo. Kadar je bil Mandič v Solkanu, je najprej vprašal kje stanuje predsednik mizarstva zadruga Konjedica. — Delavec je hotel organizirati, pa je iskal Konjedica. Čuden organizator delavstva. — Tudi očka Gabrščeka ne smemo pozabiti. Na nekem shodu nas je učil, da na Goriškem niso tla še zrela za socialno demokracijo. Počakati da moramo, naj se najprej razvije industrija, obrt in trgovina, potem pa da pridemo tudi mi delavci na vrsto. Tako je, Delavec čakaj, da se najprej drugi odebele, potem boš pa ti kosti obiral. Kaj ve Dreje Slovan.

Nabrežina. Ven z volitvami v bolniško blagajno! V pondeljek dne 7. t. m. se je vršil pri nas, v sredini kamenolomov in sicer v gostilni Calligaris, javen delavski shod. Vršil se je ob eni uri popoldne. Bil je ogromno obiskan. Udeležilo se ga je okoli 400 nabrežinskih delavcev, da protestirajo zoper sedanje grdo postopanje v bolniški blagajni proti delavcem ter da zahtevajo da se razpišejo za isto volitve.

Za predsednika shodu je bil izvoljen sodrug Cidin. Prvi je poročal v slovenskem jeziku sodrug Marica. Na današnjem shodu je pričel govoriti sodr. Marica — menda ni delavca, ki ne bi imel pritožb zoper sedanjo upravo v bolniški blagajni. Pa nimamo se kam pritožiti, ker je sedaj bolniška blagajna v rokah glavarja. Tega se vidi v Nabrežini le redko kedaj. V Sezano je pa pot predolga za vsakega delavca. To seveda je v prilog delodajalcem, ki jemljejo dalavcem mesto 196 K na mesec, kakor bi bilo pravilno, po 2 kroni celo po 2 kroni in 20 vin. To je navadna sleparija, da celo lahko rečemo, da na tak način delodajalci krajejo denar delavcem, krajejo jim od tistega bornega zaslužka, krajejo tako kruh iz ust delavskih otrok. Pa to ni dovolj. Delodajalci sicer ne zabijo kadar plačajo, odtegniti delavcem več nego pravilno svoto prispevka bolniški blagajni, zelo pa in radi pozablajo plačevati blagajni. Ti nabrežinski delodajalci so dolžni tuk. bolniški blagajni več tisoč kron prispevkov. Mnogo je delodajalcev, ki odtrgajo delavcem mesto 12, 13 mesecev prispevkov. Ako pa delavec popoldne oboli ali ga zadene popoldne nesreča, ne debi za tisti

Espero začenja počasneje pluti. Na levo se razteza zeleni breg Lida, srečamo tu vojno barko z bleščecimi topovi in mrgolečo mornarjev, nekaj torpedovih barčic, nekaj drugih bark, namenjenih za vojašnice — in naenkrat vstaja doževa palača pred nami, cerkev sv. Jurija in Maria della Salute.

Venezia! Takšen razkošen, prekrasen dojem! Espero se le še plazi in ti piješ z očmi vse to bajnokrasno mesto. Črne gondole stoje ondi druga poleg druge, spoznavam most vzdihov, stolp z levom sv. Marka nas ponosno pozdravlja z obrežja, vse tako ponosno, tako razkošno — Benetke, kraljica Adrije!

Naša ladja naposled obstane tik nasproti doževi palače. Obstanem s pogledom na ti harmoniji njene gotike in bizantinskega sloga, prodiram z očmi njene stene, duša živi v njeni zgodovini — flegmatični laški carinar pa v tem rokodelsko prileplja znamke na prtljago, da se propuša, vpraša za moje stvari in pritiska rjavega italijanskega orla na moj kovčeg. In že je en uljuden fakir in se preriva s kovčgom skozi množico popotnikov proti mostiču, po katerem se stopa v gondolo...

dan podpore in zdravnika tudi ne dobi, ker je ta v blagajni na razpolago delavcem samo od 9 do poldne. Treba je v teh slučajih iskat zdravnika. Težko ga je dobiti. Ako je človek v smrtni nevarnosti lahko umre, ker je težavno priti do zdravniške pomoči. Zdravila za vsakega bolnika smejo znašati samo 6 vin. na dan. Tako je predpisano. Tako se ravna z delavci. Slabše nego z živino. Ako si delavec bolan, ne smeš dobiti dobrih vspešnih zdravil. Po 20. tednih boleznih dobi delavec samo še 1 krono in 32 vin. na dan podpore. Seveda, da to ne zadostuje niti za bolnika. Družina mora v tem času pa živeti v najstrašnejši bedi. V blagajni pa imamo preko 40.000 kron. Zakaj? Nato je predložil sledečo resolucijo:

«Današnji shod delavcev protestira naj-energičneje zoper krivično postopanje blagajne proti delavcem ter zahteva ob enem, da se v najkrajšem času razpiše volitve v bolniško blagajno.

V enakem zmislu kakor sodr. Marica, je poročal v italijanskem jeziku sodrug Marchioli. Ob dveh popoldne, je bil shod že končan, ker so morali delavci zopet na delo.

Upati je, da bo takrat oblast ugodila zahtevi nabrežinskega delavstva, ki že toliko časa zahteva, da se razmere v bolniški blagajni spremenijo.

Iz železničarskih krogov v Nabrežini. Z ozirom na dopise iz Nabrežine, ki jih prinaša „Edinost“, so sklicali tuk. železničarji shod dne 8. t. m. Shod je bil nenavadno dobro obiskan. Med drugim se je na tem shodu sklenilo sledečo resolucijo:

«Na shodu «pri Pirjevcu» dne 8. t. m. polnoštevilno zborujoči organizirani železničarji, energično protestirajo proti pisarji v „Edinosti“ šte. 158 z dne 6. junija v dopisu iz Nabrežine pod rubriko: Vesti iz Goriške ter izjavljajo, da se g. postajenačelnik ni napram njim nikdar tako izrazil, kakor se pripoveduje v omenjenem dopisu, ter izjavljajo da z njimi slovensko občuje. Obžalujejo, da so nabrežinski dopisniki pri „Edinosti“ tako nepošteni in neodkritosrčni, ampak povemo jim, da nabrežinski železničarji niso in tudi ne bodo potrebovali njihove pomoči kratkoma prav nič, kajti če bi se kaj takega dogajalo, znajo sami boljše in pametnejše nastopati».

Ako pravijo železničarji sami, da je tako, potem bo že res. Potrebno je tedaj, da se listi ne dado vjeti na limanice od vsakega, ki ima slučajno bog ve kake nasprotnosti do posameznikov. Toliko za sedaj.

Pismo iz Gorice.

VI.

Pretekli teden je bil najvažnejši dogodek na Goriškem porotna razprava proti Ant. Nanutu, delavcu v Stračicah, ki je v napadu obupa in ljubosumnosti usmrtil svojo ljubo Marijo Pavlin in potem streljal nase, se težko ranil, okreval ter prišel pred porotnike. Na sebi ta stvar ne bi imela posebne pomena, ker se je čestokrat dogodila po vsem civiliziranem svetu in so taki dogodki združeni z rastočo civilizacijo. Kar pa je pozornosti vredno s socijalnega stališča, je obnašanje porotnikov. S pravorekom 8 proti 4 glasovom so spoznali obtoženca krivim hudodelstva umora in tako povzročili sodbo na smrt na vešalih. Ta pravorek bi ne imel nič posebnega na sebi, ako razprava ne bi bila podala vsestransko, da je bilo postopanje Nanuta mogoče le v neznanski zmedenosti misli. Nanut je bil dobrega obnašanja, neomadeževan in priljubljen povsod, a je izgubil ves svoj prejšnji veselji značaj, ko mu je njegova ljuba postala nezvesta. Motiv dejanja je torej izviral iz najblažjega človeškega čustva, iz brezupne ljubezni. Ne enega zločinskega motiva ni bilo nikjer, zato je bilo tudi splošno mnenje med občinstvom in tudi med italijanskimi porotniki, da se mora Anton Nanut docela oprostiti. Slovenski porotniki so dokazali, da niso še dospeli do onega socijalnega razvitka, da bi mogli umeti čustva ljubezenske strasti, in jim je ljubezen prav navadna prikazen kakor doma v vasi, ko se pri oddajanju neveste bolj poravnava za doto nego za drugo in je bolj važno vprašanje za poroko to, ali se da enega vola ali par volov. — Onih 8 glasov je bilo 7 klerikalcev.

Svoje precej omejene nazore so kazali tudi z obnašanjem pri razpravi, ker so 4 porotniki po večkrat zadremali in eden od njih precej globoko zaspal. To ravno razburilo je prisotno občinstvo tako, da bi se zgodila nesreča, ako ne bi bila državni pravdnik in zagovornik pred razglasitvijo

razsodbe skrajno diskretna. Za duševni nivoju porotnikov pa je najbolj pomemben vskljen enega porotnikov pri vstopu v posvetovalno dvorano: „Dajmo mu da bo zelen!“ O tem seveda bo treba napisati poseben komentar.

Drugi dogodek v socijalnem našem življenju je bil nedeljski koncert srednješolskega dijaštva. Na programu so bili glasbeni komadi na lok, govor osmošolca Budala in igra «Divji lovec». Kdor se zanima za srednješolsko dijaštvo, je gotovo pohitel na koncert, le da je bil presenečen, kajti veliko dvorano Trgovskega doma nabito polno klerikalnega občinstva in med njim celo vrsto duhovnikov iz meste in okolice. Iz neklerikalnih slojev je bilo nekoliko profesorjev srednjih šol, kar se po sebi razume. Osmošolec Budal je poudarjal, da srednješolsko dijaštvo stoji pod načelom krščanstva. Četudi klerikalna inteligenca povsodi dela neumorno in neopazno in že nekaj let sem sili do učeče se mladine, je uspeh na Goriškem tako nagel in velik, da je moral vsakega presenetiti. Razumljiv pa je ta uspeh iz govora Budala: «Proč od krokarije in nezmyselnega pohajkovanja! Bodimo resni in delavni!» Tod je viden smrtni greh liberalne in naprednjaške struje, ki ni ničesar storila nikjer in nikoli, da bi dijaštvo dvignila. Dijak išče po idejah. Mogoči pa sta le dve veliki ideji: ideja krščanstva in ideja socijalizma. Narodnjaštvo in liberalstvo mislečemu človeštvu ne more ničesar dati, in ker liberalstvo straši dijaka od socijalizma z lažmi in ovadštvo, mu je odprta edina pot resnega stremljenja, t. j. ideja krščanstva.

Značilno za tok med dijaštvom je predavanje Budalovo o estetični vrednosti «Divjega loveca». Budal je napravil vtis jako inteligentnega in resnega dijaka, osmošolca-odličnjaka, zato je njegova sodba preznačilna. Njegova sodba tiči namreč že docela v objemu dogmatizma, t. j. stavljati predse gotove teze kot neomahljive in potem iz njih delati daljše konkluzije. — Dogmatična teza Budalova je bila: «Divjega loveca» je spesnil duhovnik Finžgar; snov mu je ljubezen, pohlepnost po imetju in patriotizem, — ergo je velik umotvor, ki rešuje velike človeške probleme. Nimamo prostora, da bi se spuščali v kritiko «Divjega loveca», le toliko lahko rečemo Budalu, da je «Divji lovec» prav pohlevna igra za kmečko, posebno gorenjsko in koroško slovensko ljudstvo in služi za kratkočasenje, nikakor pa ne vpliva posebno vzgojevalno. Z estetične strani je neenotna in ne kaže ni enega lepega kipa ne slike. Snov ni prav nič originalna, ampak premljeta in glavni tip, norček Tonček, je precej pohabljen Krjavelj, torej karikatura, že docela preperela.

Društvene stvari.

Kolesarsko društvo „Vrtojba“ v Vrtojbi, se vdeleži prireditve kolesarskega društva „Danica“ v Gorici, v nedeljo 20. t. m. polnoštevilno. Odhod iz društvenih prostorov v Vrtojbi ob 2. pop. skoz Gornjo Vrtojbo, Šempeter v Gorico. Člani iz gornje vrtojbe naj čakajo pred gostilno g. Črneti, oni iz Šempetra pa pod lipo. Rednik: Anton Toplikar. — Nihče naj ne manjka. Odbor.

Književnost in umetnost.

Poslednja volja (poduk, kako je treba napraviti poslednjo voljo, ali testament, da bo veljaven).

Mnogi naročitelji te brošure so se pritožili, da jo niso vdobili.

Knjižnica je bila odposlana vsem naročiteljem in pošiljatelj ni kriv, če ni dospela v njihove roke.

Kdor je še ni vdobil, naj se oglasi pri M. Primožiču, dež. sod. svet. v Tolminu, pri katerem je še mnogo izstisov na razpologo. Knjižica stane 50 vin. Najbolje je, ako se pošlje naročnino v znakah.

Dosedaj je na prodaj knjižica tudi v knjigarnah L. Schwentoer in v Katoliški Bukvarni v Ljubljani ter v Slov. knjigarni J. Gorenjca v Trstu.

Priporočljivo bi bilo, da si naroče županstva po več izstisov ter razdele med ljudstvo.

LIKARICA
JULIJA POLLAK
 TRST
 ulica Sette Fontane šte. 5. I. nad.
 Priporoča se sodrugom.
 = Delo fino in točno. =
 Postrežba na dom.

Nova klobučarnica
GIORGIO DE LUISA
 predkratkim otvorjena
v ul. Barriera Vecchia št. 2
 Velika zbirka najnovjših klobukov in
 kap vsakih oblik iz najboljših tovarn.
Cene zelo nizke.

Anton & S
Toplikar
 kovač v Gor. Vrtojbi
 je odprl lastno prodajalno in
 popravilnico
dvokoles
 v Gorenji Vrtojbi
 Kolesa prodaja po prav
 nizkih cenah!

Delavci! Sodrugi! Somišljeniki!
 Naročajte
 in širite „**Delavski List**“

KAVARNA UNIONE = TRST =
 Ulica Caserma
 = in ulica =
 Torre Bianca.
 Napitnina je odpravljena.
 Velika zbirka političnih in leposlovnih revij
 in časnikov v vseh jezikih.

Skladišče
 ameriških mrežic in aparatov
 za električno in plinovo luč
E. WÖFLER - TRST
 ulica delle Acque št. 20.

Pozor! V novem skladišču
 vina in likerjev

Blizu kinematografa Eden

ul. Madonnina št. 11, se prodaja
 različna vina prve vrste in po naj-
 nižjih cenah.

Refosk . . po 56 vin. liter
 Moskat . . po 72 vin. liter
 Istrsko . . po 48 vin. liter

Razen tega ima na razpolago še
 veliko zbirko belih namiznih in de-
 zertnih vin, likerjev, i. t. d.

Pošilja franko na dom
 Vzorec na okus brezplačno
 2000 kron se da onemu, ki bi našel da je
 moje vino ponarejeno.

Skladišče vina in likerjev
 TRST, ul. Madonnina št. 11.

Čitajte „**Delavski List**“.

1000 ducatov izgotovljenih zarobljenih.
 prve vrste
platnenih rjuh brez šiva.

Široke so 150 cm. dolge pa 2 in 25 cm.

Platno čisto izdelano iz najfinejših lanenih niti. Uporabi se lahko za najfinejšo
 rabo. Zaradi reducirane produkcije prodajam to

po 2 kroni in 80 vin. komad.

Pošlje se po povzetju najmanj 6 komadav.

Cenjenim odjemalcem pa naznanjam da imam na razpolago še približno
 4000 metrov najfinejših, dobro ohranjenih

rumburških platnenih odrezkov
 brez vsakih napak.

Od 6 do 12 metrov dolge prodajam po 50 vin. meter
 » 12 » 18 » » 55 » »

Jamčim popolnoma tudi takrat za trajnost in trpežnost.

Dokler imam to v skladu se pošilja samo v zavojih po 5 kg. (približno
 40 do 45 metrov) po povzetju.

Pozor. Ako blago ni po volji, vrnem takoj denar. Nakupi se tedaj brez rizike!

S. Stein - Tkalnica platna - Nahod na Češkem.

FRATELLI PAGANI

TRST. Ulica Acquadotto št. 6.

Velika zbirka igrač, okraskov, parfu-
 marij, mila, ovratnikov, zapestnikov,
 kravat, i. t. d.

KAROL GERBEC
 BRIVEC v ulici delle Acque št. 17.

Enotni mesečni tarif. Šterilna svetilka Long.
 Zbirka parfumarij in mila.

Slovani! Podpirajte edino Slovani!

Slovansko knjigarno in papirnico

Josipa Gorenjca, Trst, ul. Valdirivo 40

Gostilna „Casa del Popolo“

(Zadrúžna delavska gostilna)

Trst, ul. S. Lazzaro in ul. S. Caterina

Domača kuhinja vedno dobro preskrbljena.

Cene zmerne.

Shajališče zunanjih sodrugov.

Kmečka delavska gospodarska zadruga

v Dobravljah na Goriškem

Registrovana zadruga z omejeno zavezo.
 USTANOVLJENA LETA 1908.

Podpisano se tem potom zahvaljuje
 dosedanjim vinskim odjemalcem, posebno
 občenemu konsumnemu društvu v Ljubljani
 delavskemu konsumu v Idriji, zasebnikom
 v Mirnu in drugod.

To priliko pa uporabi, da priporoča ve-
 liko množino svojega še neprodanega vipav-
 skega naravnega vina iz lastnih kleti zdru-
 ženih kmetov iz Dobravelj, Skrilj, Brji,
 Šmarji, Rihemberga, Kamuja in bližnjih
 vasi, vsem svojim dosedanjim in novim
 odjemalcem po Kranjskem, Primorskem,
 Štajerskem, Koroškem in drugod.

Pošilja se od 56 litrov naprej po jako
 zmernih cenah.

ZADRUŽNO VODSTVO.